

Το ΤΠΠΛ ως κινηματογραφικό πλατώ

Ήδη από την εποχή του κλεισίματος και της ερήμωσης της πρώην Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου, το χώρο του σημερινού Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου, οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις της αποτέλεσαν προνομιούχο κινηματογραφικό πλατώ. Από εδώ πέρασαν σκηνοθέτες και συνεργεία που άφησαν ιστορία με τα έργα τους, όπως ο Θεόδωρος Αγγελόπουλος, με πολλά έργα του, και ο Κώστας Φέρρης, με το «Ρεμπέτικο».

Σκεφτήκαμε στους δύσκολους καιρούς της πανδημίας να θυμηθούμε και να σας θυμήσουμε κάποιες από τις καλύτερες παραγωγές του είδους, των οποίων πολλά και χαρακτηριστικά γυρίσματα έγιναν στο ΤΠΠΛ.

Όλοι γνωρίζουν και σχεδόν όλοι αναγνωρίζουν την κινηματογραφική ευφυΐα του Θεόδωρου Αγγελόπουλου. Λιγότερο γνωστή είναι η αγάπη που είχε στα τοπία της Λαυρεωτικής και που χρησιμοποίησε ως σκηνικό τουλάχιστον στα έργα του «Ο Θίασος», «Το Βλέμμα του Οδυσσέα», «Το Μετέωρο βήμα του Πελαργού». Ακόμη λιγότεροι γνωρίζουν πως το βομβαρδισμένο σινεμά στο Σεράγεβο του «Βλέμματος» δεν ήταν παρά στο Μηχανουργείο, τη σημερινή αίθουσα εκδηλώσεών μας. Εκεί βρήκαμε ακόμα τα σπαραγμένα καθίσματα κινηματογράφου, όταν πρωτοπατήσαμε το πόδι μας εδώ...

Το βλέμμα του Οδυσσέα -στη σημερινή κεντρική αίθουσα εκδηλώσεων του ΤΠΠΛ και το παρακείμενο υπό κατασκευή Μουσείο. Να θυμίσουμε πως η ταινία απέσπασε το Μεγάλο Βραβείο Κριτικής Επιτροπής - Φεστιβάλ των Καννών 1995, το Βραβείο Κριτικών 1995 European Film Academy και συγκαταλέχθηκε στο "The Top 100 Films of All Time" του Περιοδικού TIME.

Εδώ θα εστιάσουμε όμως στην επί ΕΜΠ εποχή, στο Πάρκο, όπου η «συνήθεια» αυτή των κινηματογραφιστών εδραιώθηκε και εμπλουτίστηκε, αφού ο χώρος προσφέρει πλέον και άλλες προοπτικές: τα αποκατεστημένα του τμήματα, τις υποδομές και τη φύλαξη. Θα μνημονεύσουμε λίγα μόνο δείγματα από τα εκατοντάδες έργα που επέλεξαν τους χώρους μας για να συνδέσουν κάποια κομμάτια από το ψηφιδωτό της δημιουργίας τους, προβάλλοντας έτσι, με το δικό τους μαγικό τρόπο τους μνημειακούς μας χώρους στην Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό. Η πλήρης καταλογογράφηση θα αποτελούσε, μάλλον, αντικείμενο συγγραφής βιβλίου...

Νίκος Κούνδουρος, *Οι Φωτογράφοι, (The photographers), 1998*

Η προτελευταία ταινία του σπουδαίου Έλληνα σκηνοθέτη με κεντρικό πρόσωπο την Αντιγόνη, βασίζεται στον αρχικό μύθο της ομώνυμης σοφόκλειας τραγωδίας, όπου κυριαρχεί η αντιπαράθεση της τυφλής εξουσίας με το δικαίωμα σε μια «άλλη» ηθική. Ο σκηνοθέτης μεταφέρει το μύθο, με μικρές παραλλαγές, στα δεσποτικά καθεστώτα στην Ασία, στην Αφρική, στη Ν. Αμερική. Η ταινία είναι αναφορά στην ανθρώπινη συνείδηση και στο δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής, τόσο στη ζωή όσο και στο θάνατο.

Για δυο μήνες τα κινηματογραφικά συνεργεία της παραγωγής είχαν «στρατοπεδεύσει» στο ΤΠΠΛ, όταν ήταν ακόμη στα σπάργανά του, προσφέροντάς μας εξωτικές όψεις του χώρου –αλλά και λαχτάρες, με «σκοτωμένους»- και μια θερμή γνωριμία με τον σκηνοθέτη. Το βραβείο Καλύτερης Φωτογραφίας στο Διεθνές Κινηματογραφικό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 1998, θέλουμε να πιστεύουμε πως, εκτός από τη μαστορική ματιά των Ν. Κούνδουρου και Νίκου Καβουκίδη (Διεύθυνση Φωτογραφίας), οφείλεται, σε ένα βαθμό, και στα απίστευτα πλάνα που προσέφερε ο ιστορικός μας χώρος.

Τάσος Μπουλμέτης, *ΠΟΛΙΤΙΚΗ Κουζίνα, (A Touch of Spice), 2003*

Η εμβληματική ταινία που απέσπασε 8 βραβεία στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης του 2003, ενώ υπήρξε την επόμενη χρονιά η επίσημη ελληνική υποβολή για το βραβείο Όσκαρ καλύτερης ξενόγλωσσης ταινίας, στηρίχθηκε εν πολλοίς στα βιώματα του Κωνσταντινουπολίτη σκηνοθέτη της, ανασκαλίζει με τρυφερότητα τις παιδικές αναμνήσεις, τις σχέσεις της ελληνικής παροικίας της Πόλης με την τουρκική κοινωνία, αλλά και τους διωγμούς και την απέλαση, και τη δύσκολη υποδοχή στο νέο Αθηναϊκό περιβάλλον. Η περιβόητη Πολιτική κουζίνα με τις γεύσεις και τις μυρωδιές της είναι το όχημα της ανάκλησης των αναμνήσεων και ταυτόχρονα η αλληγορία του Πολιτικού (γι' αυτό και στα ελληνικά η λέξη αποδόθηκε στον τίτλο με κεφαλαία, ώστε να διαβάζεται διττά).

Η πολιτική αγορά, όπου και το μαγαζί του παππού, επίκεντρο των παιδικών αναμνήσεων, δεν βρισκόταν παρά στο συγκρότημα του Αρσενικού στο ΤΠΠΛ, με ορισμένες σκηνογραφικές προσθήκες...

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ Κουζίνα
στο Συγκρότημα Αρσενικού του ΤΠΠΛ

Τάσος Ψαρράς, *Καρυωτάκης*, σειρά, ΕΡΤ, 2009

Οι περισσότερες αξιομνημόνευτες ελληνικές τηλεοπτικές σειρές είτε «ακουμπούν» σε σημαντικά λογοτεχνικά έργα, είτε βασίζονται σε σοβαρή έρευνα γύρω από σπουδαία ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα.

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση ανήκει η σειρά 20 επεισοδίων «*Καρυωτάκης*» σε σενάριο και σκηνοθεσία του Τάσου Ψαρρά που προβλήθηκε στην ΕΡΤ το 2009.

Η σειρά παρακολουθεί τη ζωή του ποιητή Κώστα Καρυωτάκη από τα εφηβικά του χρόνια και φωτίζει άγνωστες πτυχές της καλλιτεχνικής επαγγελματικής ζωής του. Ιδιαίτερη θέση κατέχει το κομμάτι της σχέσης του με την ποιήτρια Μαρία Πολυδούρη. Μέσα από τις ζωές των δύο πρωταγωνιστών, προβάλλεται η πολιτικά και κοινωνικά ταραγμένη περίοδος των δεκαετιών του 1910 και του 1920.

Στα περισσότερα επεισόδια γωνιές του Πάρκου αναπαριστούν δρόμους και γειτονιές της εποχής.

Τ. Ψαρράς, *Η Ζωή εν Τάφω*, σειρά, ΕΡΤ, 2019

Η επιστροφή του Τάσου Ψαρρά στο Πάρκο το 2018-19 ήταν για μια σειρά που ανήκει στην πρώτη περίπτωση. Το σπουδαίο ομώνυμο ιστορικό μυθιστόρημα του Στρατή Μυριβήλη έγινε σενάριο από τον ίδιο τον σκηνοθέτη και σειρά 16 επεισοδίων για την ελληνική τηλεόραση.

Με άξονα την ερωτική αλληλογραφία ενός εθελοντή στρατιώτη στην Μεραρχία Αρχιπελάγους με μια δασκάλα του Παρθεναγωγείου Μυτιλήνης, ξεδιπλώνονται οι πολιτικές εξελίξεις που οδηγούν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ ταυτόχρονα καταγγέλλονται με τρόπο ποιητικό οι απάνθρωπες συνθήκες και η καταστροφική ματαιότητα κάθε πολέμου.

Μανούσος Μανουσάκης, *Ουζερί Τσιτσάνης*, (Cloudy Sunday), 2015

Το ιστορικό μυθιστόρημα *Ουζερί Τσιτσάνης* του θεσσαλονικιού συγγραφέα Γιώργου Σκαμπαρδώνη πραγματεύεται τον έρωτα ενός Χριστιανού και μιας Εβραίας κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Ο Μ. Μανουσάκης το μεταφέρει το 2015 στον κινηματογράφο και στήνει για αρκετές μέρες τις κάμερές του στο Πάρκο.

Το όνομα του έργου (βιβλίου και ταινίας) οφείλεται στο μαγαζί του Βασίλη Τσιτσάνη στη Θεσσαλονίκη της Κατοχής, γύρω από το οποίο ξετυλίγεται η πλοκή. Αντίσταση και δωσιλογισμός, σύγκρουση θρησκειών και ηθών και ο μεγάλος αφανισμός των Εβραίων της πόλης από τους ναζί συνθέτουν τον ζοφερό κλοιό γύρω από το άτυχο ζευγάρι.

Η ταινία απέσπασε δυο βραβεία (ένα ελληνικό και ένα διεθνές) ενώ προτάθηκε για άλλα πέντε από την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου.

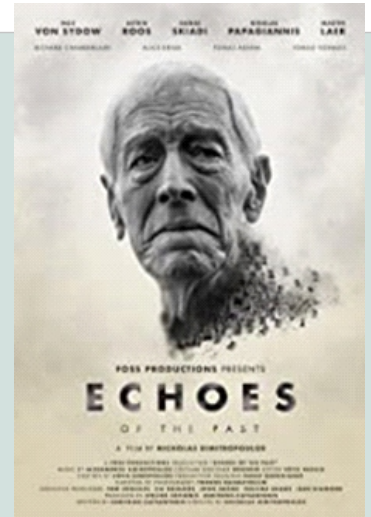

Το Πάρκο έχει φιλοξενήσει και αρκετές διεθνείς παραγωγές, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές. Λίγα δείγματά τους:

***Echoes of the Past*, Nicholas Dimitropoulos, 2019**

Το ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων από τους Ναζί το 1943 γίνεται σενάριο από τον Δημήτρη Κατσαντώνη και αυτό ευρωπαϊκή παραγωγή (συμπααραγωγή Αγγλίας, Ελλάδας, Γερμανίας) με σκηνοθέτη τον Νικόλα Δημητρόπουλο. Τα απάνθρωπα εγκλήματα, η διεκδίκηση των πολεμικών αποζημιώσεων, αλλά και η ανάγκη καταλαγής και διεκδίκησης ελπίδας και ζωής συνθέτουν την σπαρακτική αφήγηση, που ζωντανεύει από άξιους ηθοποιούς με επικεφαλής τον θρυλικό Μαξ φον Σίντοφ.

Το συγκρότημα του Αρσενικού αποδεικνύεται ιδανικό φόντο για αρκετές σκηνές του δράματος.

***The Little Drummer Girl* (TV series, BBC) Park Chan-wook, 2018**

Η κατασκοπική νουβέλα του μετρ του είδους John le Carré (1983) και ομώνυμη ταινία του 1986, έγινε αυτή τη φορά σειρά έξι επεισοδίων για το BBC, από τον διεθνή Κορεάτη Park Chan-wook. Ανάμεσα στους γνωστούς διεθνείς ηθοποιούς, φιγουράρει ο δικός μας Γιώργος Βογιατζής.

Η δράση ξετυλίγεται στο Λονδίνο, την Τσεχία και την Ελλάδα, με εντυπωσιακά τοπία. Ανάμεσά τους η Ακρόπολη, ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο, αλλά και τα βιομηχανικά χαλάσματα του ΤΠΠΛ, όπου και εγκαταστάθηκε για μερικές μέρες ένας μικρός «στρατός» για την υποστήριξη των γυρισμάτων στην ευρύτερη περιοχή.

Από το Πάρκο έχει περάσει επίσης μια πλειάδα καλλιτεχνών της εβδομάδας και των ευρύτερων οπτικοακουστικών τεχνών, νέων κυρίως, με αξιόλογες ταινίες μικρού μήκους, μουσικά βίντεο, “teasers”, εμπνευσμένα διαφημιστικά κλιπ κ.ο.κ.

Μια γεύση σε εικόνες:

Life Between , Μικρού μήκους, βραβευμένη - Β. Ζούγλος (2016)

Ενδεχόμενα απογεύματος , Μικρού μήκους,
Ο & - Δ. Σταυρόπουλος, 2017

Rock & Roll Detectives - film project (2014)

Kid Moxie - Lacuna- music video (2014)

Διαφημιστικό σποτ - (2019)

Το κινηματογραφικό πλατώ συνιστά μια από τις πολλές διαστάσεις της φυσιολογίας του ΤΠΠΛ. Αποτελεί μια σταθερή γέφυρα ανάμεσα στις βασικές δραστηριότητες του Πάρκου και τον κόσμο της καλλιτεχνικής δημιουργίας, στην πιο σύγχρονη μορφή της, που συνδυάζει τον πολιτισμό με την τεχνολογία.

Η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων σχετικά με τις οπτικοακουστικές τέχνες και τεχνικές ανήκει άλλωστε στη δέσμη των επιδιωκόμενων στόχων της στρατηγικής μας.

Προσφέρει και σε μας που εργαζόμαστε για το Πάρκο πολλαπλές θεάσεις του και μας επιτρέπει να το φανταζόμαστε και να το ξανα-αγαπάμε.

Με τις ευχές όλων μας
για καλό Πάσχα
με υγεία, χαρά και αντοχή!